

Sager er der heller ikke Meget i Veien for at overlade Afgjørelsen til Dommerens subjektive Skjøn, nemlig hvor det kommer an paa at afgjøre saadanne Sager, hvortil der kræves mere almindelig sund Mennekesforstand og juridisk Skarpsindighed. Men det er netop det Eiendommelige ved den Sag, som der her er Tale om, at den ikke afgjøres alene ved sund Mennekesforstand og heller ikke ved juridisk Skarpsindighed. En Dommer vil selvfølgelig komme til at ramme efter dette Lovforslag ligesom efter den gamle Straffeparagraf den af Alle anerkjendte gemene Literatur; men en Dommer kan, hvis dette Lovforslag ophjætes til Lov, ogsaa efter dette Lovforslag komme til at ramme paa Steder, hvor der ikke stulde rammes. Jeg kan ikke nævne noget Exempel paa, at Domstolene saaledes have taget fejl i en enkelt betyktet Retning, undtagen forsaavidt jeg kunde slutte mig til det Exempel, som blev fremført af det ærede Medlem fra Nasslov (Neergaard) med Henyn til „Haabløse Slægter“; men denne Bog har jeg ikke læst. Men jeg vil derimod fremhæve et Exempel paa, hvorledes den høitærede Justitsminister selv i saadanne Tilfælde har, som det forekommer mig, taget grundig fejl, og jeg antager, at Dommerne i den Henseende ikke vilde have været bedre end den høitærede Justitsminister. Jeg sigter til en Bog, som for et eller to Aar siden udkom i Norge, en Bog, som hed „Albertine“, som blev forbudt deroppe, og som ogsaa af den høitærede Justitsminister blev forbudt her i Landet. Jeg fik Leilighed til at læse Bogen, og jeg kan ikke negte, at det forbausede mig, at man havde forbudt den Bog. Det var en Bog, som gjorde, i det Mindste paa mig, et meget stærkt Indtryk. Det var en Bog, som skildrede, hvorledes en ung fattig Pige maatte kæmpe mod Fristelser i sine egne Tanter og Tilbøieligheder og mod Fristelser til at komme til at tage Del i Livsglæden, ligesom mange Andre af hendes Alder gjorde det. Hun falder tilsidt for Fristelsen tildels ved en Politieembedsmands Brutalitet, tilbøielig endog mod hendes egen Villie, og sank saa tilsidt dybere og dybere ned. Men den Skildring, der i denne Bog bliver givet af den Kamp, som denne unge Pige maatte gennemgaa, var saa rørende og saa troværdig, at jeg tror, det vilde være bedre, om den høitærede Minister i Stedet for at forbyde den Bog havde set at udbrede den i Tusinder af Exemplarer blandt saadanne unge Piger, som maatte være stillede under samme Vilkaar som denne unge Pige. Jeg tror, Bogen vilde have gjort mere Indtryk paa dem end mangfoldige Traktater. (Afbrydelse

af Tang: Den høitærede Minister har ikke forbudt Bogen.) Den blev under alle Omstændigheder forbudt (Afbrydelse af Tang: Forfatteren tog den selv tilbage; det er en ren Røverhistorie.) Ja, jeg fastholder, hvad jeg sagde i Modsigning til det ærede Medlem. Det er blevet sagt oppe i det andet Thing, at dette Lovforslag, selv om det blev ophjætet til Lov, saa kunde det ikke gøre nogen Glæde, thi, har man sagt: De Forfattere, som nød Nationens Agtelse og Tillid, og som fortjente det, vilde ikke blive rammede af Love. Men det forekommer mig rigtig nok, at dette tyder paa en fuldstændig Uvidenhed om literære Forhold og en fuldstændig Uvidenhed om, hvorledes det kan gaa i den saakaldte digteriske Historie. Thi en Forfatter begynder virkelig ikke med at nyde Nationens Tillid og Hengivenhed, i alt Fald ikke altid, tværtimod, jo større Digteren er, jo mere eiendommelig hans Begavelse er, jo mere han opbryder nyt poetisk Land, jo mindre vil han i Begyndelsen af sin Virksomhed være i Besiddelse af Nationens Agtelse og Tillid. Digteren begynder ikke med at være Sublimsdigter og Fælsdigter og Samfundsføttøtte, det ender han med, undertiden da, men han begynder ikke med det. En Digter, som der er noget særlig Eiendommeligt ved, begynder tidt med at være anset for at være et meget udueligt og oprørtt Menneke, og for at være i høi Grad samfundsomstyrende. Man har sagt, at hvis dette Lovforslag blev til Lov, kunde f. Ex. en Digter som Holberg ikke gaa straffri med sine Bøger. Selvfølgelig er der Ingen, der tænker paa, selv efter dette Lovforslags Fremkomst at ville komme Holbergs Bøger til Livs, for nu har han faaet et Navn her i Landet, men hvis Holberg havde levet nu, og hvis han var kommen herved fra Norge som en fattig Studiosus og ikke som Baron, Geheimeraad og Ridder af det hvide Baand, og havde begyndt at skrive sine Komedier som fattig Studiosus, altsaa før han blev Baron — thi en Baron nyder altid Nationens Tillid — havde der ganske sikkert været en eller anden Jacob von Dhybo eller Erasmus Montanus, som havde angivet Holberg for at komme med utugtige Fremstillinger og sandselige Opbudelser eller hvad det nu er, der staar i Lovforslaget, og saa var han ganske sikkert bleven dømt. Altsaa de, der vilde blive ramte af denne Lov, ere for det Første de egentlige Skandaleforivere, og jeg har ikke Noget imod, at de blive ramte, men dernæst kunne ogsaa de store Genier og de banebrydende Digtere blive ramte. De Gæst, som ville gaa fri efter Lovens under alle Omstændigheder, et Middelmaadigheden, de smaa Poeter, hvis høieste